

MODA ATÖLYESİ I

KENAR TEMİZLEME TEKNİKLERİ

DOÇ. DR. HATİCE HARMANKAYA

HAZIRLAYAN
ÖĞR. GÖR. MUAZZEZ ÇAKIRAYDIN

DİKİŞ PAYI TEMİZLEME TEKNİKLERİ

Dikiş payı temizleme, kumaş parçalarının birleştirilme dikişi yapıldıktan sonra payların fazlalığını azaltmak, temiz görünüm sağlamak ve atkı ve çözgü ipliklerin atmasına engel olmak vb. amacıyla giysi türü veya kumaş yapısına uygun olarak yapılan tekniklerdir. Kenar temizleme ise, kol ağzı, etek ucu, paça kenarı vb. işlem görmemiş açık kalan kenarlarında veya kesilmiş parçaların kumaş kenarlarında, el dikişi veya makine dikişleri kullanılarak yapılan teknikleri kapsamaktadır. Kenar ve dikiş payı temizleme teknikleri model özelliği, kumaş türü, iplik seçimi, iğne seçimi, yardımcı malzeme (biye, şerit vb.), dikilen ürünün özelliği, giysi türü vb. dikkate alınarak yapılmalıdır (Kırkıncıoğlu, 2022).

Giysi türlerine göre dikiş payı veya kenarlarını temizlemenin birçok tekniği bulunmaktadır. Bu teknikler kumaş ve giysi modeline göre tercih edilmektedir. Bu ders notunda etek ve pantolon üretiminde kullanılan dikiş payı ve kenar temizleme teknikleri ele alınacaktır.

Sürfile ile kenar temizleme,

Zikzak dikiş ile kenar temizleme,

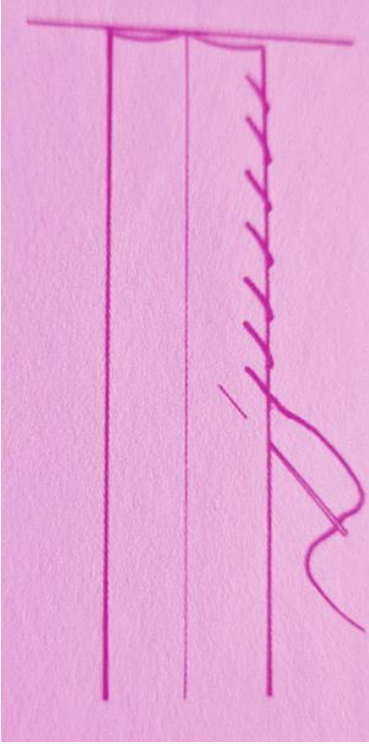
Overlok dikiş ile kenar temizleme,

Dikiş paylarını makine ile kıvrırarak kenar temizleme,

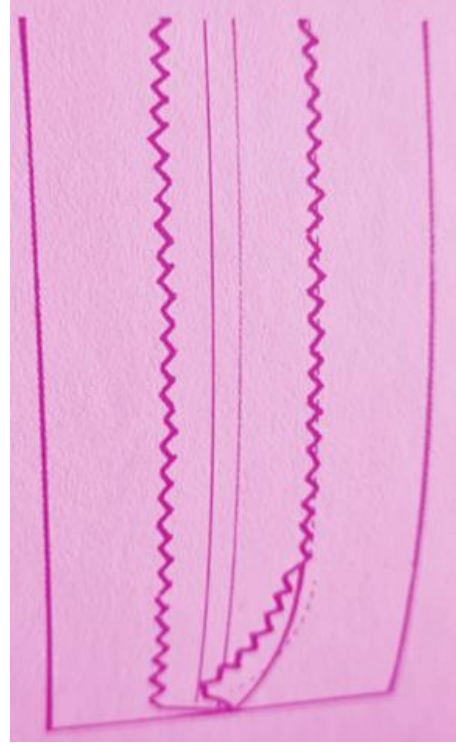
Baskı dikiş ve İngiliz dikiş ile kenar temizleme,

Biye ile kenar temizleme,

Pervaz ile kenar temizleme,

Sürfile ile kenar temizleme

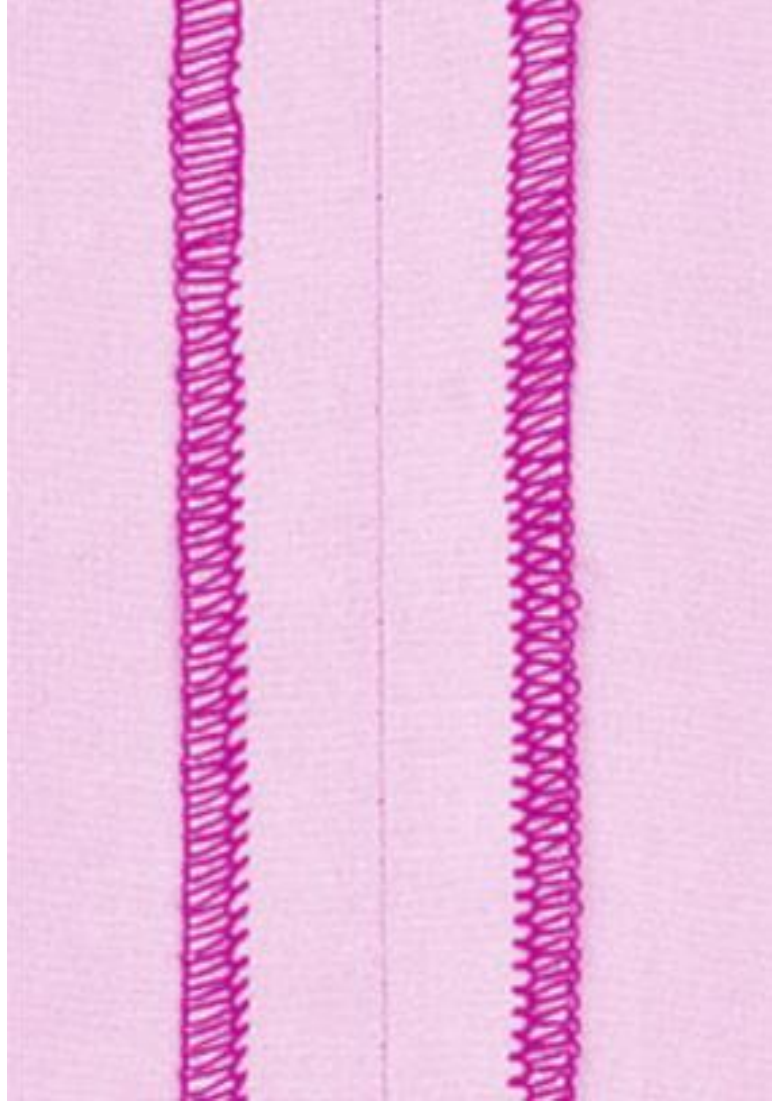
Sürfile makası ile kenar temizleme:

- **Sürfile İle Kenar Temizleme:** Dikiş payı temizleme tekniklerinden bilinen en eski yöntemdir. Kumaş kenarlarını verev biçimde dikiş ipi ile elde dikilerek kenar sabitleme işlemi olarak tanımlanır. Kumaş kenarının atmasını önler. Günümüzde yaygın olarak tercih edilmemektedir. Ancak çok ince, seyrek dokunuşlu, çok atan ve diğer kenar temizleme yöntemleri kullanıldığında kumaş yüzeyinde iz ya da kalınlık yapan kumaşlarda kullanılır (Koca ve Koç, 2006).
- **Sürfile Makası İle Kenar Temizleme:** Bu teknikte sürfile makası kullanılarak kenar temizlenir. Sağlam dokulu, esnek ve kumaş kenarları çok fazla atmayan kumaşlarda bu teknik tercih edilir. Ayrıca dikiş payları diğer yöntemle temizlenmesinde kumaşa iz ve kalınlık yaptığı durumlarda kumaş, giysi türü ve model özelliğine uygun olarak kullanılır (Koca ve Koç, 2006).

Zikzak Dikişi İle Kenar Temizleme: Dikiş makinasının zikzak ayarı ile dikiş paylarına ile yapılan işlemdir. Organze, ipek vb. ince, dökümlü, kaygan kumaşlardan dikilmiş, aşağı doğru genişleyen modeldeki giysilerin (etek, elbise vb.) etek ucu sık ayarda yapılmış zikzak ile temizlenebilir. Bu teknik uygulanırken genellikle etek ucu kıvrılmaz, serbest bırakılır (Kırkınıcıoğlu, 2022).

Zikzak Dikişi ile Kenar Temizleme

**Overlok Dikişi ile Kenar
Temizleme**

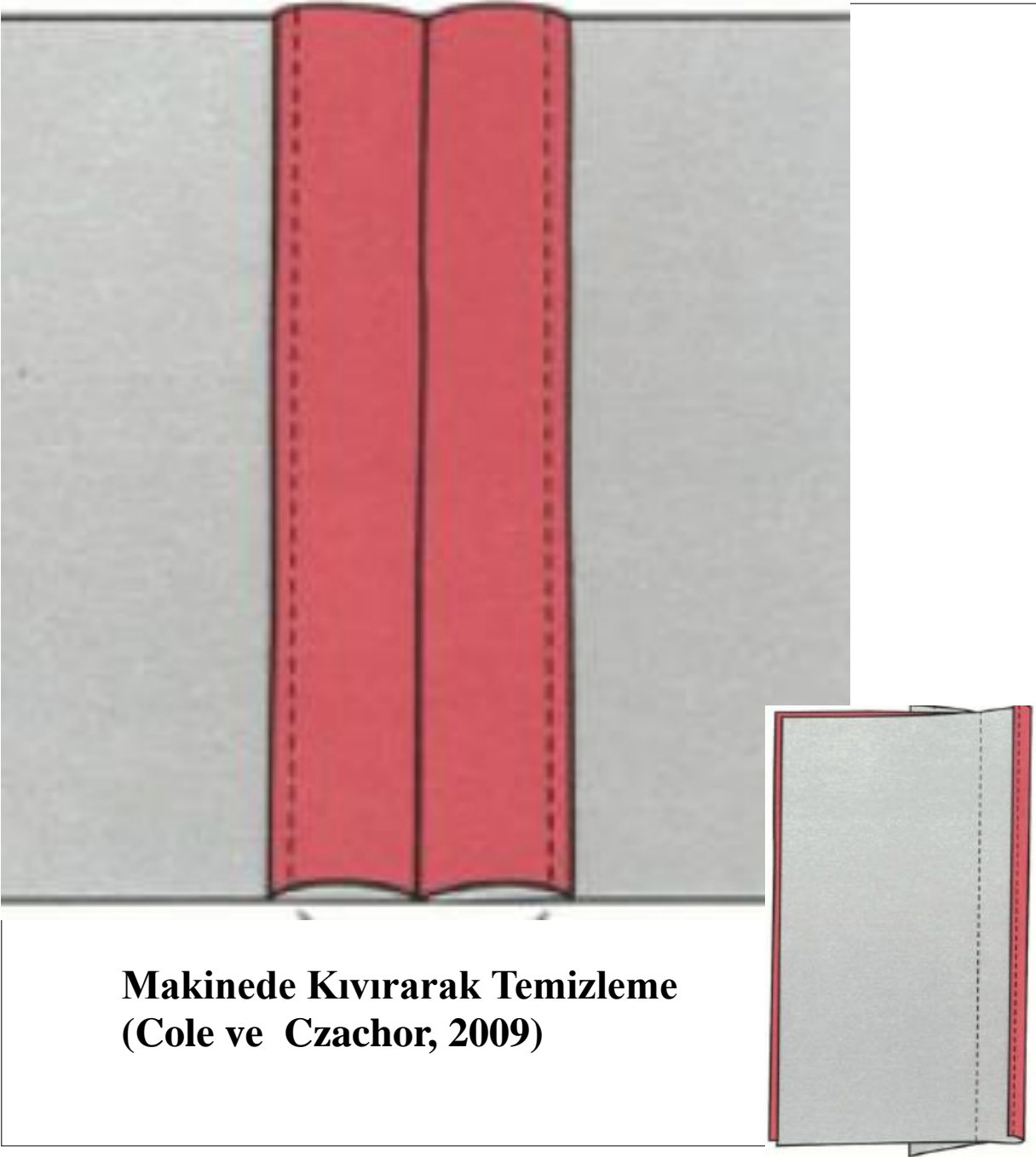
Overlok Dikişi ile Kenar Temizleme

- Kumaş kenarı, dikiş payı vb. kesilerek veya kesilmeden yapılan sarma (örme)işlemine overlok denilmektedir. Overlok makine ile yapılmaktadır. Bu nedenle zaman tasarrufu sağlamaktadır. Overlok makinesinde 3, 4 veya 5 iplikle temizleme yapılması görünümün düzgünlüğünü arttırmaktadır. Birçok kumaşa uygulanabilme özelliğine nedeniyle tercih edilmektedir. Model özelliğine veya tasarımcı seçimine göre süsleme amacıyla da kullanılmaktadır. Overlok ile kenar temizleme, dikim işlemlerinde dikişler ikiye açılacaksa birleştirilmeden önce, dikişler ikiye açılmayacaksa birleştirildikten sonra yapılmaktadır (Ergen, vd., 2020).

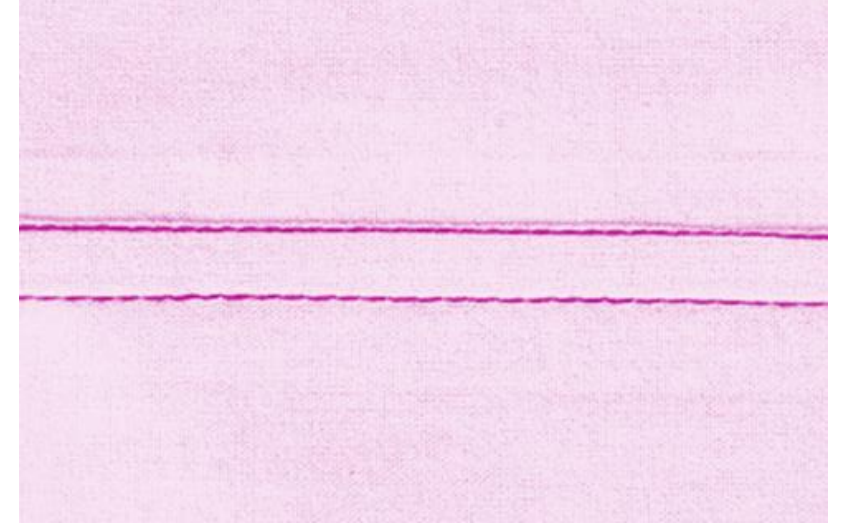
Makine Dikişi ile Kıvrarak Kenar Temizleme

- o Makinede kıvrarak dikiş payı temizleme, dikiş payının ikiye açılıp, geriye kıvrılarak üstten dikilmesiyle yapılmaktadır. Pay genişliği ve dikişler simetrik olmalıdır. Her kumaş için uygun bir teknik değildir. Kemer dikişi, klapa (mostra) dikişi, etek ucu dikişi vb. olarak kullanılmaktadır. Dikiş payında kalınlık yaptığı için ince kumaşlarda ve giysinin iç tarafı görünüyorsa tercih edilir. Estetik bir görünüm oluşturur.

**Makinede Kıvrarak Temizleme
(Cole ve Czachor, 2009)**

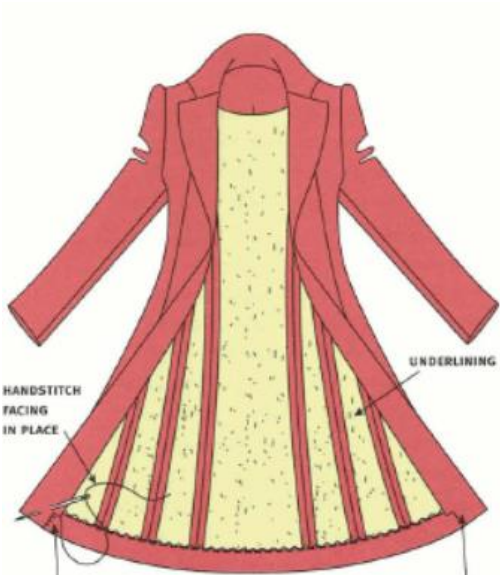
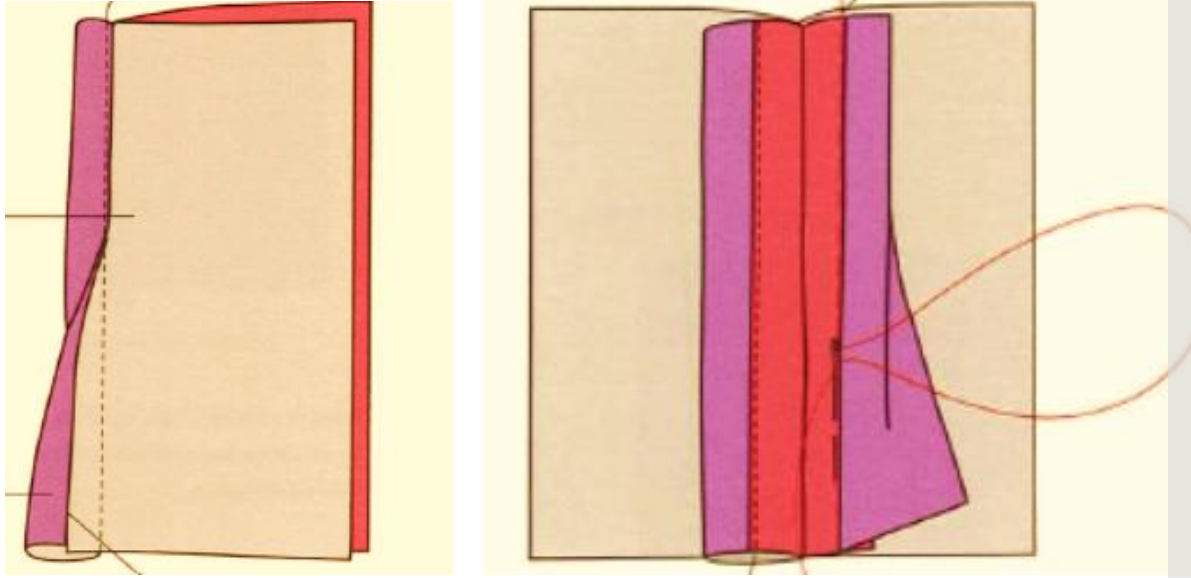
- **Baskı Dikiş i ile Temizleme:** Bu teknikte kumaşın her iki yüzeyi temiz görünür. İnce ve transparan kumaşlarda, kenarları çok atan kumaşlarda, iç ve spor giyimde, giysileri süslemede kullanılır. Kot pantolon, gömlek, vb. giysi türlerinde kullanılan tekniktir. İki şekilde uygulanır. Birinci teknik dikiş payının bir tanesinin kısaltıp diğer pay üzerine katlanarak dikilmesidir (Maynard, 2010). İkincisi **İngiliz dikiş i** temizleme tekniğidir. Kenarları çok atan, dokuma sıklığı az olan, çok sık yıkanan kumaşların birleştirme dikişinde kullanılır (Koca ve Koç, 2006).

Baskı Dikiş i ile Temizleme

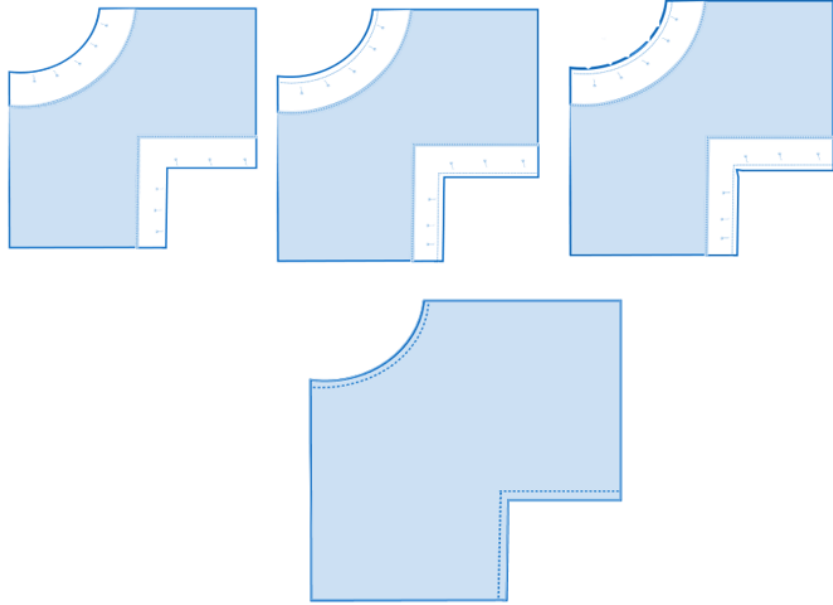
İngiliz Dikiş i ile Temizleme

Biye ile Kenar Temizleme

- Dikiş payının ince verev şeritler ile kenar temizleme işlemidir. Kumaş dışında farklı malzemelerden hazırlanan biyeler, sağlamlaştırma, süsleme, temizleme, vb. amacıyla kullanılmaktadır. Biye kumaş renginden veya zıt renklerden hazırlanabilir. Astarsız manto, yelek, ceket ve ince kumaş kullanılan giysi türlerinde iç dikişlerin temiz ve estetik görünümü için tercih edilmektedir (Maynard, 2010).

Pervaz ile Kenar Temizleme Tekniği

- Pervaz, dar, ince ve uzun kumaş parçasına olarak tanımlanır. Pervaz, dikiş kenarları ile aynı şekilde olarak hazırlanır, pervaz kumaşına tela yapıştırılarak sertlik verilip esnemesi önlenir. Etek, pantolon belinde, yakasız yakalarda (U, V, kare, yuvarlak vb.), kol oyuntusu, manşet vb. yerlerde kullanılan pratik kenar temizleme tekniğidir. Pervaz genişliği model özelliğine göre değişmekte olup, genellikle 4-5 cm aralığındadır. Pervaz kumaşını düz boy ipliğine uygun olarak kesilir. Pervaz parçasının üst kenarı temizlenecek kenara tutturulur, alt kenarı overlok dikiş, biye veya makinede kıvrılarak temizlenir (Kırkınıoğlu, 2022).

Kaynaklar

- Ergen A.Ç., Çelik M., Dağ M., Karakaya P., Tereci E.S. (2020). Atölye 9 Moda Tasarım Teknoloji Alanı. 18 Eylül 2022 tarihinde http://kitap.eba.gov.tr/panel/dosyalar/upload/1333/0/U_0_07_08_2020_23_50_44_269.pdf adresinden erişildi.
- Kırkıncıoğlu, Z., (2022). Dikiş Payı ve Kenar Temizleme Teknikleri Temel Dikim Teknikleri
- 1 Kasım 2022 tarihinde <https://docplayer.biz.tr/222602374-Unite-temel-dikim-teknikleri-i-dr-ogr-uyesi-zeynep-kirkincioglu-icindekiler-hedefler-dikis-payi-ve-kenar-temizleme-teknikleri.html> adresinden erişildi.
- Koca E. ve Koç F. (2006). Temel Dikiş Teknikleri 1 Etek-Pantolon. Kök Yayıncılık: Ankara.
- Maynard, L., (2010). The Dress marker's Handbook Couture Of Sewing Techniques, A&Cb Yayıncılık, Singapore.
- Cole, J., Czachor, S. (2009). Professional Sewing Techniques for Designers, Fairchild Books, Inc., New York.